

אקרופוליס

מגזין בהוצאת
אקרופוליס החדשה
בית ספר לפילוסופיה
בדרך חיים

פילוסופיה
תרבות
התנדבות

גיליון מס. 71
דצמבר 2017 - פברואר 2018

קוראים יקרים,

ענת סלע

בספרו המאלף **על המבנים הסימבוליים של הדמיון**, פורש דוראנד שני סדרים של דימויים: היומי והלילי.

בדימויים היומיים נמצא בין היתר את הגיבור הדוהר על סוסו כשחנניתו שלופה ומונפת, את פסגת ההר המוארת בקרן שמש של בוקר, שמיים בוהקים בבחירותם ותחושה כללית של רוממות.

בדימויים הליליים נמצא את המסתורין, את הסוד ואת הצל, חושך שמקדים לרדת ותחושה כללית של אי בהירות, אולי בדידות או חשש.

החורף, גם באזורנו המתון מבחינת האקלים, הוא זמן אפלולי שכזה. זמן שנחפץ בו מגדלור שיאיר באפלה, יסמן את הסכנות ויכוון אל חוף מבטחים. דמיינו את הספן בלילה אפל, מנווט לאור כוכבים המתכסים במעטה של ערפל וענני סערה, כשהוא מזהה לפתע במרחק אור קטן מהבהב. הרי זה מעין פלא.

רוח העיתון הפעם היא של הפלא הזה. הפלא של האור בלב הלילה האפל. הלילה האפל ולא רק עונתית.

חפשו בו את האחדות בין מילה לתמונה שמאירה מבע חדש, את האיכויות הנדרשות לספן היום-יומי

בסערת החיים, את מבחן הזהות ביום חשוך אחד ואת הבשורה – תמיד הכי חשוך לפני עלות השחר.

מהו אותו מגדלור בחיינו היום-יומיים? חפשו אותו, כי לעתים הוא מאיר ומהבהב בדיוק כשהעיניים נעצמות בייאוש או באדישות.

אנשים פשוטים כמו וויליאם ווקר הקרינו אותו, חברות של אמת יכולה ליצור אותו וספר טוב כמו "על קוצר החיים" של סנקה (הוצאת נהר) יכול להזכיר אותו.

אחת השאלות הנוקבות שמעלה סנקה בספר זה היא:

"נסה להיזכר מתי הייתה דעתך נחושה, כמה מימין עברו עליך לפי ייעודם, מתי היו עתותיך בידיך, מתי לבשו פניך את ארשתם הטבעית ומתי הייתה נפשך חפה מדאגה?"²

נאחל לעצמנו שבכל רגע של חשש או אי בהירות אל נובח אפלה כלשהי, נזכור לשאת את עינינו אל מגדלור ולחדש את האמון בטוב. האם יש לנו ברירה אחרת?

שלכם,

ענת סלע,
הוצאה לאור

אקרופוליס חורף 2017 תוכן עניינים

4 פילוסופיה לחיים רונן חלבי	26 תמיד הכי חשוך ענת סלע
8 תפוזרת - מקומות קדושים	32 זהות במבחן עידן צ'רני
10 פוטוסופיה - כשצילום פוגש את אהבת החכמה חגית אלמקייס	38 הרצאות נבחרות
20 על קוצר החיים חנוך אגסי	41 מי האיש? הצוללן מירב אגסי
24 קורס פילוסופיה כדרך חיים	44 הרמוניה וחברות אמת רן קרמר

מנהלת הוצאה לאור:
ענת סלע
עורכת העיתון:
רעות פרידמן
עיצוב גרפי: **עפרה בהרב**,
מירב אגסי, **ענבל בורד**,
ליטל כספין
עריכה לשונית:
יפעת קלוגר
הגהות: **גדי טיסנבאום**,
רינה בן עמי
תרגום: **יסמין פיאמנטה**
עיתון אקרופוליס החדשה,
עמותה ללא מטרות רווח
מספר 0-144-012-58
רשיון עמותה מספר 5222
כתובת דואר אלקטרוני
של המערכת: magazine@newacropolis.org.il
תוכן המאמרים והמודעות
בעיתון על דעת הכותבים
ועל אחריותם בלבד
והתמונות מארכיון
אקרופוליס החדשה.
www.newacropolis.org.il

איור השער:
ענבל בורד

1. Durand, G. (1992). The Anthropological Structures of the Imaginary

2. סנקה, ל.א. (2010). זמן לפילוסופיה. ראובן מירן (עורך). הוצאת נהר

... למידה
שמביאה [את
הפילוסוף]
להתעמת עם
הידע שהוא פוגש,
כדי למצוא את
החכמה בתוכו
כמו בעולם

איך הדברים פועלים? למה כך ולא אחרת? והיכן נמצאים החיים? ועד להיכן הם מגיעים? ובכלל, מה יש? והאם הכול נראה ונתפס?

והאם אפשר לראות ולקלוט גם מעבר לנראה? בסמוי מן העין? איך?

ואלוהים? הקיים הוא? ומהו ומיהו בכלל? ומה על כל אלו שבאו ומספרים שהעידו בשמו?

בסיפורים ואגדות עסקינן? או שאנו נבשלים בלשמוע ולראות את הברור ובהיר כל כך?

משום שאין אנו עוסקים כאן בתהליך של למידה אופקית וכמותית, שהרי אם כך היה המצב, היה "הקדוש גוגל" החכם באדם... תהליך זה אינו מובן מאליו ודורש מהאדם איכויות לא מעטות כדי להיות מסוגל באמת לפתח אותו ולקיימו בחייו.

איכויות אלו הן איכויות של הפילוסוף, איכויות שנמצאות עמו ואיתן הוא מתעורר בכלל לעיסוק הפילוסופי, אבל גם איכויות שהוא ממשיך לפתח ולעדן כל עוד מתקיים תהליך אותנטי של פילוסופיה.

מהן איכויות אלו? הן רבות ובכל זאת אתן בהן מספר סימנים.

סקרנות ופליאה, ספק, ריקנות נכונה, אחריות, סבלנות וסובלנות, אומץ, בחירה וצניעות. הכיצד?

סקרנות ופליאה – ממש כמו של הילד המביט אל ועל העולם בעיניים טריות, עם התרגשות ורצון עז לדעת איך ולמה, על הכול. האם אכן כבר

"מָכַל מְלַמְדִי הַשְׂכֵּלֶתִי כִּי עֲדוּתִיךָ שִׁיחָה לִּי".¹

אחת התכונות הבסיסיות הנדרשות אצל הפילוסוף, האוהב והתר אחר החכמה, היא יכולת הלמידה.

ללא כל ספק, פילוסוף נולד מתוך צורך ללמוד, וככל שהוא מתפתח צורך זה מתרחב ומשתכלל ואפשר לומר שבמובן מסוים, לא מגיע אל סיפוקו לעולם.

מהי למידה זאת? בפסוק המצוטט לעיל מספר תהילים נעשה שימוש במילה "השכלתי".

הלמידה וההשכלה שעליהן אני מצביע אינן למידה והשכלה פורמליות, הן גם אינן קשורות רק בידע או במידע שאנו יכולים לרכוש בצורות שונות. מדובר כאן בלמידה שהיא למידת חיים, שמביאה את האדם להיות בעל ניסיון ועם יכולת לחיות חיים אינטליגנטיים, שמתאימים למציאות ולחוקיה.

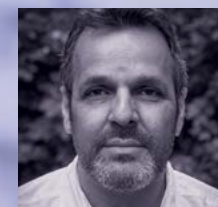
הפילוסוף הוא האדם ששואף אל החכמה, וככזה חיוו הם חיי למידה מתמשכים, למידה שמביאה אותו להתעמת עם הידע שהוא פוגש, כדי למצוא את החכמה בתוכו כמו בעולם.

מה יכולים אנו לבקש ללמוד?

את עצמנו – מי אנו, מאין אנו באים ולכן אנו הולכים או יכולים ללכת? למה קורים לנו הדברים כפי שקורים לנו? האם אנו יכולים לכוון אחרת? את האחרים סביבנו – האם הם כמונו? האם נוכל אי פעם לדעת משהו באמת שאינו אנו?

את החיים על שפע הצורות שלהם –

צט
מָכַל--מְלַמְדִי הַשְׂכֵּלֶתִי כִּי
עֲדוּתִיךָ שִׁיחָה לִּי:

רון חלבי

עיצוב:
ענבל בורד

פילוסופיה לחיים | רשימה מספר 2

ברורים וסגורים לנו הדברים רק משום שהתבגרנו והתמלאנו בתשובות בסיס לשאלות מתחילות?

ספק, כי יש צורך לשאול שאלה ולבדוק למה אנו עושים מה שאנו עושים. ולא רק בדברים הגדולים יש להטיל ספק, אלא בכל דבר שאפשר וצריך לשאול למה. שאלת ה"למה" מחברת למשמעות ולעיתים מגלה שלא לכך פיללנו. אין זה ספק כדי לעקור נטוע, לא ספק של התנגדות מתמרדת בסיסית שמבקשת רק נחמה; אלא ספק של בירור, של רצון עז לדעת כדי להיות כפי שכל הדברים הם.

ריקנות נכונה נדרשת משום שאם מסתובבים אנו בעולם ככלים מלאים, כנאלה שהדברים ברורים וידועים להם, ואם לא להם אז בוודאי התשובות כולן בארון הספרים של עמם, אז איך נוכל לקחת ולו מעט מים של חיים אפשריים ממקורות שפע שנמצא בדרכנו?

אחריות, כי ללא לקיחת אחריות על מה שמגיע אלינו בחיים, על מה שקורה לנו, גם אם אינו מובן תמיד, נימצא מביטים בעיקר החוצה אל אנשים ומאורעות, שבאמת אין לנו אפשרות בדרך כלל להבינם או לכוונם. אז, תחושתנו המתמשכת תהיה של חוסר אונים, אי הבנה ואי יכולת למידה. ללא היכולת לקחת אחריות אין באמת אפשרות של למידה.

סבלנות וסובלנות נדרשות כדי לקיים למידה מתמשכת בקצב של תהליכי החיים ובצורות שלעיתים אינן מוכרות לנו ונמצאות במה שאנו מגדירים תחומי של האחר והזר.

אומץ ויכולת בחירה, כדי לא לפעול באופן אוטומטי ואינסטינקטיבי. כדי להיות מסוגלים לנשום, להכיל, כדי להגיב אחרת, לא כפי שאנו רגילים בדרך כלל, ואולי לא בדרך שרבים אחרים היו ועודם מגיבים בסיטואציות דומות. האומץ לבחור לשחות לעתים נגד הזרם, כי הזרם של היום לאן הוא מוביל?

ומעל כל איכויות כאלה ואחרות שאפשר להזכיר, אולי הכתר של איכויות אלו, הינו **הצניעות הנכונה**.

לא זו של שפלות רוח מדומה ולא מסיכה שמאחוריה חוסר ביטחון אישיותי, אלא עמדה בוגרת ופשוטה המבקשת לדעת את מקומנו האוטנטי בחיים אלו. אולי אחדים מתוך רבים, מיוחדים אבל קשורים ומכירים באחד שהכול וכולם בו. לא מרכזו של העולם כפי שאיש ודבר אינו, צורת חיים בתוך שפע של צורות שמבקשת לגלות ולדייק את מקומה כאדם, ללא סוף ובשמחה.

"מִכָּל מְלַמְדֵי הַשְּׁפָלָתִי בִּי עֲדֹתִיךָ שִׁיחָה לִּי". [שם]

הדובר החכם בספר תהילים מעיד

על כך שהשכלתו-ידיעותיו-חכמתו, הגיעו אליו בדרכים שונות ומגוונות.

הוא לא למד רק ממקור אחד של חכמה גבוהה, אולי מורה, אולי האל עצמו. הוא למד מכולם ומהכול.

למה ואיך הוא מסביר זאת?

כיוון אפשרי – "כי עדותך שיחה לי." כלומר בסופו של דבר החיים המגוונים והמפגש עם מה שהם מביאים, הפגישו אותו שוב ושוב עם מה שיש, עם העדות של מעשי האלוהים בעולם, וזאת הייתה בפיו שיחה בכל אשר היה ועשה.

ומהי עדות זאת?

העדות למעשי אלוהים הם החיים עצמם על השפע והגיוון העצום שלהם. כל דבר וכל איש בכל מקום ובכל זמן יכולים לסייע לנו להתחבר אל המשמעות ההולכת ומתפענחת של הבריאה והיקום.

החכמה של האנושות כוללת בתוכה נוסחים שונים של ניסיונות ביאור וגילוי של סוד החיים. יש בה שיחה מתמשכת על מעשה האלוהים, או החוק או האינטליגנציה של היקום. בחרו אתם את השם המפורש.

אז למידה על עצמנו ועל החיים היא אפשרות טובה ונגישה עבור כל אחד מאתנו. האם אנו מממשים אותה? אני חושש שלא מספיק.

די לראות ולחוות את האווירה הכללית של השיח בינינו וגם עם עצמנו, אם הוא בכלל מתקיים, כדי לראות עד כמה חסרות האיכויות שהזכרנו לעיל.

וכמו כל דבר בטבע, אין ריק. בהיעדר איכויות שמאפשרות למידה הרחקנו אל שיח לא שיח, אל חוסר יכולת לשמוע ולהקשיב, אל אמירת דעתנו בכוח, אל חוסר היכולת לקבל שיש אחר ומגוון למרות שהכול מכל קשור. כך נמצאים אנו חסרים, חסרים בידיעת עצמנו ולכן בידיעת האחרים סביבנו ובכלל.

כן, אנו משופעים בידע כמותי ואופקי גדול, עצום וזמין כל כך, אבל האם יש בו כדי לסייע לנו להיות יודעים ומשכילים בדרך שעליה מדבר דובר תהילים ואחרים?

מה אפשר לעשות?

כמו תמיד מעשהו של הפילוסוף הוא פשוט. עליו להיות דוגמה למה שהוא מבקש לראות בעולם.

בהקשר של רשימה קטנה זאת כאן, עלינו להעז ללמוד מכל מלמדנו באשר הם כדי להוסיף דעת בעולם.

שלכם,

רון חלבי,

מנהל אקרופוליס החדשה בישראל.

יש צורך לשאול שאלה ולבדוק למה אנו עושים מה שאנו עושים. ולא רק בדברים הגדולים יש להטיל ספק, אלא בכל דבר שאפשר וצריך לשאול למה

תפזורת

ח נ א ר מ ו נ פ ו ט א ל ה א ח פ מ ת א
כ ו ש ג כ ס ה ת ה ג ח ד ת ה ג ר ג ס מ ס
א ה א צ י ל י ט ע נ ע ט ס ש ה י ס ע צ כ
י ב ו ד ב ה ק ר ה א ד ב א ב ה ש ד ק מ י
ב ע ל ס ל י ה מ ל ה ב ס כ ח ל ט א ו ט ע
נ ו ו נ ב פ ז ר פ נ ס ו ד ר ו ה ש ד ק מ
ה פ ר ס א ס י ל כ ו צ ב נ ט ט נ ש מ ת א
ו ט ו ח ג נ ג ס מ ט ג נ ד ס ט ש ת ב א
ה י ה ע ב ט ל ד ה ס ס ב ה ר ל ד ס ח ט ו
י ש ג ל ק י ש ח ת ו ש י ג ה ה א פ ג ה ד
ל פ ה מ ו א נ ב ר ע פ ז ל ש ש א ג כ ר ת
א ת א י ג ג ט כ ע ג י ת ו ו פ ח ו ו ת ב
ת ש ב צ נ ו י ס מ ז ש ב א ה פ ת ב ש ו ש
ר ב ל ס ה ל ע מ ר ק ש ו פ ת ל ו ש ש ר א
ע ז א ד ב ז ל ת י א ח י ו ה ר פ ר ח ד מ
מ ד ט צ א ג ב ר ש פ ג ט מ ע א ח ה ק ח ב
ע ס ק ש ה י ז ב ה ח ז ע ס ש ר ע ר א ל
ר ס צ ג י נ י ג ו פ ר ה ל נ ו נ ת ר פ ה
ה ר ח ש מ ל ת ו ב ב צ נ י ב ע ת מ ש ה ת
ד ר ג ע ע ג פ ק י צ צ ד י ז ט ז צ ה ר ת

לאורך ההיסטוריה, בכל מקום וזמן, ביקשו אנשים להיזכר באור ובטוב שיש ברוח האדם. קיבצנו עבורכם מספר מקומות קדושים, שבנקודות שונות בציר הזמן היוו מקור לחיבור לכוח החיים שמאחד את כולנו לרקמה אנושית אחת. נסו ומצאו בתפזורת את המקומות ואולי תכירו כאלו שטרם הכרתם...

מקדש הורדוס אלבאהגה

מקדש הבאב
כושקר גנגס
הר כוגי
האקרופוליס
הכרתנון
מערת המכפלה
מערת אליהו הנביא
דלפי הכותל המערבי

מפגש במוזיאון

פייר פאולין www.photos-art.org

פוטוסופיה

כשצילום פוגש את אהבת החכמה

מה קורה כשאמנות הצילום פוגשת טקסט פילוסופי? ב-14.12 תיפתח תערוכת צילומים חדשה של הפילוסוף והצלם, **פייר פאולין**. זו תערוכה ראשונה בה מתחברים שני העולמות של האמן לכדי עולם אחד שלם, בו מתקיים מתח דיאלוגי בין תמונה וטקסט: "לא מדובר בטקסט שמסביר את הצילום או בצילום שמבטא את הטקסט. הם שניהם חלק מהיצירה, בלי להשתמש אחד בשני. שניהם יחד יוצרים את השלם, בלי להסביר האחד את האחר."

פייר פאולין החל את דרכו כצלם-רחוב בגיל 20 בצרפת וחי את הפילוסופיה כדרך חיים, מזה למעלה מ-35 שנה. הוא הרצה והציג תערוכות יחיד בערים שונות ברחבי העולם: פריס, בודפשט, דבלין, בילבאו, יוהנסבורג, מומביי, תל אביב ובמקומות נוספים. עד לאחרונה היו הצילום והפילוסופיה עבורו שני ערוצים המונעים מדיאלוג פנימי העוסק בחיפוש אחר החכמה. במהלך יולי השנה, נולד הקונספט החדש של תערוכת "**פוטוסופיה**", בעקבות החיבור בין פייר לבין הצלם והאוצר **שוקי קוק**, שטבע את המושג החדש כאשר נחשף לשני הערוצים המבטאים את תפיסתו הפילוסופית של פייר, והציג לאחד ביניהם.

נפגשתי עם פייר פאולין לראיון על מילים וצילומים, ובעיקר על החיבור החדש שנולד מתוך אהבת החכמה המונחת באמנויות הללו.

ראיינה: חגית אלמקייס

צילומים:
פייר פאולין ©
www.photos-art.org

האם הפילוסופיה מסייעת לך להיות אמן טוב יותר?

"כדי שהאמנות תהיה אמנות אמיתית, ולא ביטוי של דעה אישית, האמן צריך להיות פילוסוף. להיות פילוסוף זה לא אומר שיש לך תעודה מהאוניברסיטה ללימודי פילוסופיה, אלא גישה בחיים. פילוסוף מזדהה עם המהות, שואף לערכים גבוהים. אמן שהוא פילוסוף שואף להביא את המציאות בלי הפילטר של הדעה שלו, של החושים, המחשבות, הרגשות. הוא שואף להיות כמה שיותר שקוף. האמן הוא גשר. דרך יצירת האמנות שלו, הוא מביא משהו שלא שייך לו. זה יכול להיות שירה, פיסול, תיאטרון, צילום ועוד. מה שעובר בתוך הגשר, שייך לאבטיפוס, לחיים, ונוגע גם לאחר, כי הוא לא אישי. אם זה רק אישי ואישיות, זאת לא אמנות במובן הקלאסי. כיום יש בעולם בלבול בין יצירה שהיא אישית לבין אמנות. אנשים חוששים להגדיר מהי אמנות, ואז היא הולכת לאיבוד. בעיניי, אין בעיה ליצור יצירות אישיות, לבטא, להגיד את מה שאתה רוצה להגיד, אבל זאת לא אמנות."

למה בחרת כאמן לייצר גשר ולבטא יופי דווקא באמצעות צילום?

"מצאתי בצילום מעיין, אמצעי שמאפשר לי להביא משהו שמתחבר בצורה ישירה ועמוקה למחקר של החיים שלי. כאמן, חשוב לי שיקלטו שהיומיום הוא הרבה יותר עמוק ועשיר ממה שנתפס על ידי העיניים ברגע הראשון. הצילום מאפשר לי 'להקפא' חלק מהמציאות ולהעמיק את ההתבוננות על הרגע הזה. יש הרבה יותר חיים ועומק ממה שנראה על פני השטח. חשוב לי לא רק להגיע לצילום טוב. אני משתמש בצילום כדי להראות שיש כל הזמן הזדמנויות ותמיד יש עניין. רק שבדרך כלל אנחנו לא בתשומת לב, אז אנחנו לא רואים."

מהו צילום אמנותי עיניך?

"צילום אמנותי נכון וטוב הוא בעיניי צילום פרדוקסלי. צילום שיש בו מתח, שמשהו בתוכו מושך והוא לא ברור עד הסוף. צילום טוב מעורר סימן שאלה, הוא כמו חידה לא פתורה שמבקשת מהאדם להישאר ולחקור, לרצות לפתור אותה. אני הגעתי לעולם הצילום כי הרגשתי שיש חידה ואני בעצמי חוקר את הפרדוקס כל הזמן."

הצילום נובע מתוכך באופן אינטואיטיבי. מה הטקסט מוסיף על הצילום?

"העניין של הטקסט נולד לראשונה לפני שלוש שנים. פתחתי בלוג צילום והתחלתי לצרף טקסט לצילומים שלי. עם הזמן גיליתי שהטקסט נולד מעצמו וכבר לא נועד להסביר את הצילום, אלא יש לו מסר משלו והצילום לעתים הוא סוג של תירוץ כדי לאפשר במה לטקסט. בחודשים האחרונים הטקסט החל לקבל יותר משמעות בשילוב עם הצילום. פתאום נוצר חיבור יותר משמעותי בין שתי המדיות. כשאני מתבונן על הצילום, יוצא מתוכי טקסט וכשאני כותב, אני מבין למה צילמתי, ואז יש לי קליטה והבנה של השלם."

מפגש במוזיאון

את הסצנה הזאת לכדתי במוזיאון הבריטי בלונדון. שתי נשים ישבו לנוח לרגע במהלך ביקור באגף המצרי, והן ניצבו מול ארבעה פסלים של סכמת, אחת האלות המצריות הידועות ביותר.

שתי הנשים לא דזו, הן הרהרו בפסלים בשתיקה. וכמובן, גם הפסלים לא דזו.

נראה היה כאילו משלחות משתי תרבויות שונות נפגשות וכי כל צד ממתיין שהשני יעשה מהלך, בתקווה לעורר דיאלוג מצופה, אך בלתי סביר.

מבחינה רציונלית, ההבדל בין בני האדם לפסלים הוא כה ברור, שתהיה זו פנטזיה אם נצפה לחילופי דברים כלשהם בין שתי הקבוצות.

אבל אנחנו יכולים גם לחשוב כי הפסלים, בהיותם יצירות אמנות, נובעים מתוך משהו אוניברסלי, שאינו מוגבל רק לתרבות המסוימת שאליה הם שייכים. יצירת אמנות היא תמיד ביטוי זמני, ומשוך לסביבה תרבותית מסוימת – אבל היא מבטאת אב-טיפוס נצחי – את היופי עצמו.

היופי שייך לאנושות בכללותה, לא לציביליזציה מסוימת. ממש כמו האמת, הטוב והצדק. ערכים אלה הם על-זמניים ואוניברסליים, ואינם מושפעים מהבדלים בזמן ובמרחב. כך, באמצעות האמנות, אנו יכולים לדמיין כי דיאלוג עדיין מסוגל להתקיים בין אלה מצרית עתיקה ובין שתי נשים מן המאה ה-21.

פירושו של דבר הוא, שאם המרכיבים הרבים של האנושות חולקים את אותם ערכים אוניברסליים, תמיד תהיה תקווה לכונן דיאלוג אמיתי בין אנשים מתרבויות, מסורות או דתות שונות.

באופן פרדוקסלי, נראה כי קל יותר ליצור קשר מעבר למאות שנים ומעבר למרחב, מאשר בין אנשים החולקים את אותה תקופת זמן ואת אותו מרחב. אבל איננו שואפים שיהיה לנו "קל", ועלינו לשאוף לעשות את מה שצודק, את מה שטוב, ולהתקרב אל האמת. הצורך בכך יכול להתעורר על ידי התבוננות ביופי. זהו כוחה של האמנות.

איך נולד הקונספט של פוטוסופיה?

"עלה בי רעיון להפוך את הבלוג לספר וכשהגעתי לסטודיו של שוקי, הוא הציע את הרעיון של פוטוסופיה וברגע אחד זה הרגיש לי מדויק. עד היום הצגתי תערוכות של צילומים בלבד, אבל בזמן האחרון היה לי ברור שמשוה בצילום כפי שהכרתי עד היום – נגמר. ידעתי שעליי להיוולד לקונספט חדש ופתאום זה קרה במפגש עם שוקי. הוא הדליק את הניצוץ בזמן ובמקום הנכון. הבנתי שיש צילומים שפשוט חיכו לרגע הזה. היה חסר בהם משהו וזה היה טקסט. זה משהו חדש עבורי. מאז המפגש הזה, הטקסט והצילום הפכו ליחידה אחת שלמה".

מה הדיאלוג בין הצילום לטקסט הפילוסופי מיילד? מה מיוחד בחיבור הזה בין טקסט לצילום, שלא יכול להתקיים לבד – רק בטקסט או רק בצילום?

"מבחינה אמנותית, העיקר זה בשילוב שלהם, במקום שבו אי אפשר עוד לפרק ולהפריד בין הצילום והטקסט. הם מייצרים יחד את השלם האחד. החיים זה תמיד השלם האחד. השילוב בין הצילום לטקסט מאפשר לי להביא את השלם, את המתח, את החידתי, את הפרדוקס ואת סימן השאלה. אני לא מתרגם את הצילום במילים, אבל מאחורי הצילום יש עניין ובטקסט אני מנסה לחקור את העניין".

יש ביטוי שאומר: "תמונה שווה אלף מילים". מה יש לך לומר על הביטוי הזה בהקשר לתערוכה ולקונספט החדש שהיא מביאה?

"בעיניי זה לא שהאחד טוב יותר או חשוב יותר מהשני. מדובר בשתי שפות שונות שעובדות בצורה אחרת עם הזמן. התמונה היא מיידית וזו שפה יותר קלה להעברת מסר, בעיקר לדור הצעיר היום. אדם רואה את הצילום בכללותו ברגע אחד. מצד שני, קשה לתפוס את המסר העמוק יותר ברגע אחד. יש לעצור ולהתבונן, להעמיק מעבר למבט הראשון. הטקסט במובן הזה יותר בהיר מהצילום. הוא מכוון למקום מאוד מסוים וגם דורש יותר זמן של קריאה והרהור. הטקסט מכוון את הצופה ומוביל אותו, כך שלא יילכד באשליה. כדי שיוכל לגלות את מה שמעבר לעין הרואה".

מה היית רוצה שיקרה לאנשים בעקבות הצפייה והקריאה של העבודות בתערוכה?

"הייתי רוצה שאנשים ייצאו מהתערוכה עם שאלה. עם תחושה שיש יותר עניין ועומק ממה שנראה על פני השטח. שיש בלתי נראה מעבר לנראה. שיש בחיים משמעות אחרת, עמוקה יותר, אוניברסלית יותר ממה שנראה על פני השטח. שלא צריך להסתפק במבט ראשון, כי המציאות עמוקה יותר. זה נכון לא רק למציאות האמנותית, אלא לחיים בכללותם. גם כבני אדם אנחנו עמוקים יותר. חשוב לי שהצופה ייצא עם אי נוחות, משהו שלא סגור עד הסוף, כדי שמשוה ייפתח בתוכו וימשיך להעסיק אותו. זהו חלק מתפקידה של האמנות. חשוב לי שהיצירה האמנותית תהיה גשר עבור הצופה אל החיים עצמם".

שמשות ירוקות

המכוסה והגלוי

במציאות, תמונה טובה בשחור-לבן מכילה מעט מאוד לבן טהור ושחור טהור, אם בכלל. בדרך כלל מופיעים בעיקר גוונים שונים של אפור.

כך זה גם בחיי היום-יום שלנו. קל לחשוב שהלבן הוא "טוב" ואילו השחור – "רע". יש החושבים שעל היופי להיות מכוסה כדי לשמרו, ואחרים יאמרו שעליו להיות גלוי כדי שכולם יוכלו ליהנות מנוכחותו. האם יש להסתיר את החזה או להראות אותו? ואם לא החזה, מה בדבר השיער? הפנים?

אני מאמין שהאמת נמצאת במקום כלשהו באמצע, כמו אותם גווני אפור בתמונה. לא הכול יש להראות, ולא הכול יש להסתיר. הפתרון ימצא, אולי, באותה תכונה אנושית הנקראת אבחנה, והמכונה גם אינטליגנציה.

שמשות ירוקות

ילד עובר בין לוחות שקופים בטיילת "מלקון", לאורך נהר גואיאס בעיר גואיאקיל, אקוודור.

נדמה שזהו עוד "רגע מכריע", כאשר הילד, שהיה בתנועה, נלכד כאשר היה בדיוק במרכזן של השמשות, והעניק לתמונה סימטריה יפה. המחשבה הראשונה שעולה היא שכמה שניות מוקדם יותר או מאוחר יותר, הילד לא היה שם.

אבל במחשבה רחבה יותר, איני יכול להימנע מלראות בילד הזה סמל לאנושות שלנו, משהו אשר, יש לקוות, יעמוד במשך מאות רבות ואלפי שנים.

בניגוד אליו, השמשות הועמדו רק כדי להציג את שמותיהם של הכוחות הפוליטיים והכלכליים שהשתתפו בשיפוץ ה"מלקון", וכל הכוחות האלה הם זמניים; הם בוודאי ייעלמו הרבה לפני האנושות.

תצלום עשוי לחשוף יותר ממה שהוא מראה במבט ראשון. בעיניים שונות יהיו לו פרשנויות שונות, כמו סמל, כיוון שהוא מכיל רבדים רבים. כפי שכתב הסופר וההרפתקן הצרפתי, אנטואן דה סנט אקסופרי בספרו "הנסיך הקטן": הדבר החשוב הוא לעולם סמוי מן העין.

הנוכחות האמנותית והפילוסופית של תצלום איננה נמצאת ברובד הנראה לעין. כדי להגיע אליו יש צורך להעמיק, להעז להיכנס אל הבלתי נראה. כאן, בלב התצלום, ניתן למצוא משמעות אחרת. אבל כדי לתפוס אותה, על האדם לכבוש את לב המבוכ שבתוכו ולמלא אותו באור. עלינו לפסוע בעקבותיו של תזאוס, הגיבור שהגרזן שלו הפך ללפיד של אש לאחר שהרג את המינוטאור, במיתוס המינואי.

המינוטאור הוא אותו חלק של עצמנו, שאינו מאפשר לנו לפרוש את כנפיו ולהיות בני אנוש אמיתיים.

הריגתו מאפשרת לנו להביא אור אל תוך החושך, וכך לראות את הסמוי מן העין, להיות חופשיים מאשליות המערה, מאשליית הארעיות. ברגע זה הופכות השמשות הירוקות להיות שקופות וזכות, וכל מה שנותר הוא הילד, העתיד של האנושות שלנו.

שוקי קוק, אוצר התערוכה, על יצירתו ותערוכתו של הפילוסוף פייר פאולין

הפוטוסופיה מחברת בין עולם הטקסט לעולם הצילום ומייצרת חוויה חדשה ושלמה, כך שאף אחד מהעולמות הללו כבר לא עומד בפני עצמו.

מציאות כשחור-לבן בסיסי מתחברת עם ראשוניות מחשבתית, פילוסופית. החיבור בין הצילום לטקסט פותח צוהר אל אופק קונספטואלי חדש ומניח את היצירות יחד לכדי חוויה אחת שלמה. מרגע החיבור ביניהן נוצר שלם, וההפרדה איננה מתאפשרת.

יצירתו של פייר נעה במרחב שבין הנראה והנקרא. כאוצר, חיפשתי מושג חדש שייטיך את שני השדות הללו – צילום וטקסט פילוסופי – לכדי מוצג אחד. הצילום של פייר חזק ומשמעותי, והוא מציג לפנינו נקודת מבט אנושית המוליכה את המתבונן אל עמקי חוויותיו וסמליו שלו.

הפילוסופיה של פייר מתחכמת וחכמה, ומסבירה במילים פשוטות חוויות ומצבים עמוקים מאוד. הטקסטים מלאי-עוצמה בפני עצמם, ויחד עם הדימויים הוויזואליים הם הופכים לאור צהוב מהבהב, מחדד חושים. באיחוד זה קיימת עוצמה המעוררת את האדם לחשוב, להתבונן. השילוב של כל הדימויים הללו מאפשר למתבונן לחוות חוויה עמוקה של אנושיות ורגישות.

פייר מציג בתערוכה קבוצת עבודות מעוררת מחשבה באופן שגם אני מתחבר אליו: אנושיות, חמלה, אהבת אדם וגם ביקורת פוליטית על המצב שבו נמצא העולם כיום. הרצון לעולם ראוי יותר עבור בני האדם עובר כחוט השני בין העבודות, ומנוסח בדיוק רב, מאיר ומעיר. זהו ניסיון להשפיע, להעביר מסר ולהתוות דרך באמצעות האמנות.

כצופה, לא משנה לי מה קדם למה – צילום או רעיון פילוסופי. כל אחד מהם עומד בזכות עצמו, אך יחד משמעותם כפולה ופותחת בפני המתבונן אפשרות לדיאלוג פנימי עם מחשבותיו וסמליו. חייו של פייר כפילוסוף משפיעים על בחירת נושא צילומיו, על זווית המבט ועל התרגום הוויזואלי של המצוי בקדמת עדשת מצלמתו, לכדי אמירה אישית משלו.

"פוטוסופיה" אינה תערוכה מוזיאלית, אלא תערוכה חברתית. המסר המכוון בתערוכה זו הוא שקהל הבאים יקרא את הטקסטים ויחווה אותם לעומק, יחד עם עוצמת הדימויים שמפעילים עולם אסוציאטיבי נוסף.

התערוכה מהווה ניסיון להשפיע לטובה על אנשים דרך זווית צילום מיוחדת ותפיסת עולם פילוסופית. המטרה של שנינו בתערוכה זו היא להעיר ולהאיר.

כולי תקווה שהתערוכה תשפיע בגדול.

תערוכת "פוטוסופיה" תיפתח ב- 14.12.17 בסטודיו שוקי קוק, רחוב רוחמה 11, תל אביב-יפו, ותינעל ב- 14.1.2018.

שוקי קוק
צילום:
אנטון שסטקוב

עקרונות אקרופוליס החדשה

אקרופוליס החדשה היא תנועה של אנשים החולמים על עולם טוב יותר, המתחיל קודם כול ולפני הכול באדם טוב יותר. אדם זה נמצא בתוך כל אחד ואחד מאיתנו – זה המבקש לגעת בחיים, לראות את האחר ולחזור לידיעה הפנימית שאנחנו חלק ממשוה רחב יותר.

המילה "אקרופוליס" משמעה "העיר העליונה" – אותו חלק גבוה בערי יוון העתיקה, המסמל את החלק הגבוה באדם (בדומה לקונספט של "ירושלים של מעלה"). בכולנו יש ערים "נמוכות" – מקומות של אגו ונפרדות, אבל בכולנו יש גם מן הערכים האוניברסליים – הטוב, הצדק, היופי, האומץ והאמונה. אנו מאמינים שהעולם היום זקוק למידה רבה יותר של "ערים עליונות" כאלו – אשר לא בנויות מאבן אלא מבני אדם שמחפשים להכיר את עצמם ולגלות מחדש את הקשר הנסתר המחבר אותנו זה לזה, לטבע ולמורשת האנושית.

אקרופוליס החדשה היא ארגון בין-לאומי ללא מטרות רווח, מאז 1957, הקיים ביותר מ-60 מדינות, ופועל לאורם של 3 עקרונות מרכזיים:

אחוזה

קידום אידיאל של אחווה בין-לאומית המבוססת על כיבוד המעלות האנושיות, ללא הבדל של גזע, מין, תרבות, דת, מעמד סוציאלי וכדומה. הכרחי היום, יותר מתמיד, להפש ולראות את מה שמאחד בינינו על פני מה שמפריד בינינו והופך אותנו לשונים, לכאורה. האידיאל האנושי הוא אוניברסלי, חוצה גבולות ומדינות. הוא מבקש מאיתנו להתעלות מעבר לזהויות הזמניות והמפרידות, שבהן אנו נאחזים, תוך כיבוד ההבדלים המייחדים אותנו, המרכיבים את הצבעים השונים של הפלטה האנושית.

ידע

טיפוח אהבת החכמה דרך הלימוד ההשוואתי של הפילוסופיות, הדתות, המדעים והאמנויות, במטרה לקדם את הידע על האדם, על חוקי הטבע ועל חוקי היקום.

בעולם שבו הידע נגיש אך גם עלול להטביע אותנו במילים, ברעיונות ובדעות, חשוב לזהות את הידע המהותי של המסורת האנושית, העתיק כאנושות עצמה. ידע זה נוגע בצורך שהיה לאדם מאז ומעולם להבין את מהותו ואת המציאות סביבו. דרך לימוד של מקורות חכמה שונים, המביאים זוויות שונות של הסתכלות על המציאות, ניתן לראות בצורה בהירה יותר את הפאזל כולו, ולא רק את חלקיו השונים.

התפתחות

פיתוח הטוב ביותר שבפוטנציאל האנושי, תוך קידום הגשמת האדם כפרט ושילובו בחברה ובטבע, כגורם אקטיבי ומודע למען שיפור העולם. אנו מבינים כי התפתחות מאוזנת ומקיפה של עצמנו, ומימוש התכונות הטובות ביותר של הטבע האנושי שלנו, הם ככל הנראה הערובה היחידה להתקדם לעבר עולם טוב יותר. בכולנו יש פוטנציאל עצום של מעלות, אך ככלל, רובו נותר חבוי. לכן אנו רואים את ההתפתחות הפנימית כהכרח מרכזי – המתחיל בהשגת הרמוניה בין המחשבה, הרגש והפעולה, ומוביל לחיים מאושרים יותר.

סניפים בישראל

סניף באר שבע
עולי הגרדום 12
054-5826732

סניף חיפה
אלחנן 16
04-8381610

סניף ירושלים
שבטי ישראל 24
02-6221399

סניף כפר סבא
וייצמן 89
09-7665799

סניף כרמיאל
ערבה 9
054-2182202

סניף קרית
דפנה 3א', קרית ביאליק
04-8402660

סניף ראשון לציון
תרמ"ב 22
03-9561002

סניף תל אביב
סלומון 7
03-5104426

www.newacropolis.org.il
info@newacropolis.org.il

פילוסופיה

תוכנית לימודים אחידה בכל סניפינו ברחבי העולם שמקורה בלימודים שהתקיימו בבתי ספר של חכמה בתקופות שונות בהיסטוריה.

תרבות

אנו יוצרים אמנות ועוסקים בה בכלי ע"מ לגעת בלבבותיהם של האנשים, לעורר ולהזכיר לאדם מיהו ומה הוא יכול להיות.

התנדבות

קבוצת המתנדבים שלנו מקיימת פעילויות למען הסביבה והקהילה, המתבססות על ערכי הנדיבות, הסובלנות והאחוזה. גם מי שאינו חבר באקרופוליס מוזמן להצטרף לפעילויות השונות.

ספר טוב הכל טוב |

על קוצר החיים

חנוך אגסי

איור:
מירב אגסי, ענבל
בורד

עטיפת הספר:
עידו מירן

נניח שהיום הוא היום האחרון של חייך... יש לך עוד 24 שעות לחיות... מה היית עושה עם הזמן הזה? האם זה היה "עוד יום" או שהיית עושה דברים אחרת? האם יש דרך להבטיח שהיום אינו היום האחרון של החיים שלך?

שאלות ברוח זו מעלה הפילוסוף הרומי לוקיוס אנאוס סנקה בספר קצר ומצוין בשם "על קוצר החיים". הספר, שהוא למעשה מכתב שכתב סנקה למכר שלו, שרד 2000 שנה כדי להגיע אלינו, והוא מוכיח את עצמו כרלוונטי לחיים שלנו בצורה יוצאת דופן.

הניסיון מלמד שרבים מאתנו, כאשר אכן הם מגיעים לסוף חיהם, חשים כי הזמן היה קצר מידי, כי לא הספיקו, כי היו רוצים לקבל "עוד זמן" (חלק מאתנו חשים כך בסוף כל יום). על כך עונה סנקה: "לא חיים קצרים ניתנו בידינו אלא במו ידינו אנו מקצרים אותם... כשם שנכסים עצומים ואדירים, אם התגלגלו לידי בעלים גרועים מתבלים כהרף עין", והוא מוסיף "חיינו ארוכים דיים והם נקצבו לנו ברוח לב לשם הגשמת הדברים

הגדולים ביותר, אם רק נכלכל אותם בתבונה עד תומם. ואולם, כאשר הם נמוגים בגלל בזבזנות ורשלנות... הרי רק כשקיצנו דוחק אנו מבינים שחיינו חלפו מבלי שהבחנו בכך."

במילים אחרות, אם אנו חשים ש"אין זמן" זוהי הזמנה לשאול את עצמנו איך נצלנו את הזמן. הרי ברור שאם אנו מכלים את הזמן שלנו על "הדברים הקטנים" (כל אותם עיסוקים נטולי משמעות שהיומן מלא בהם) אז לא יהיה זמן לדברים החשובים באמת. והחיים לא מחכים...

סנקה משתעשע ברעיון לגשת לאדם זקן בן 100 או יותר ולבקש ממנו לעשות פירוש מדוקדק של החיים שלו, ולחשב: "...כמה מזמנך נטל המלווה, כמה נטלה האהובה, כמה הפטרוך, וכמה בן החסות. כמה מזמנך נטלו המריבות עם האישה, כמה נטלה אכירת המרות בקרב עבדיך וכמה ההתרועעות השתדלנית ברחבי העיר."

ואם נתרגם לאורח חיינו המודרני: כמה מזמנך נטלו הסידורים? כמה נטלו

מקום טוב

כיתות ואולמות להשכרה

מקום-טוב הינו מרכז להשכרת כיתות לימוד מאובזרות, חדרי ישיבות, אולם כנסים ואולם תיאטרון. מרכז צעיר ודינאמי באווירה מיוחדת ומקצועית, הממוקם בלב תל אביב.

שירות אדיב ונעים
חנייה נגישה

מגוון חדרים ואולמות
לובי וקפיטריה מרווחת ומפנקת
מחירים אטרקטיביים

סלומון 7 קומה 1
תל אביב

לקבלת הצעת מחיר
ותיאום פגישה התקשרו:
054-240-7222
www.makomtov.org.il
info@makomtov.org.il

טובות בתכלית לשנתו החמישים או השישים ולהתכוון להתחיל את חייו מן הנקודה שאליה מעטים זוכים להגיע! מילים נוקבות... גם אם תוחלת החיים עלתה בינתיים. האם באמת יש לנו סיבה טובה לדחות את החיים ל"אחר כך"?

"אפשר שיום זה, שהוקרב לטובתו של אדם או עניין כלשהו, הוא-הוא אחרון ימיכם". אז בדקו, האם יומכם האחרון היה שווה להשקיעו שם?

ובמילות סיכום מזכיר לנו סנקה להפסיק לחכות ולהפסיק לדחות, אלא לבדוק מה באמת חשוב בחיים שלנו ולפעול להגשמתו.

"איש לא ישיב את השנים, איש לא יחזיר אותך לעצמך. כפי שהחלו, כך יחלפו חיך, ובדרכם לא יסובו לאחור ואף לא יעצרו. כל מהומה לא תקום, דבר לא יסגיר את מהירות חליפתם. בדממה הם יחליקו הלאה.

משכם לא יארך, לא על פי פקודת מלך ואף לא לתרועעות המון... ולבסוף מה? אתה נותרת טרוד בענייך, חיך ממחרים לחלוף ובינתיים ילך ויקרב המוות, ולמענו, תרצה או לא תרצה, יש לפנות זמן." ■

קניות, תכניות מיתרות בטלוויזיה, שיחות ריקות מתוכן, מעשים שעשית כדי "לצאת בסדר" ותו לא, דברים שעשית בלב לא שלם... כמה מזמנך התבזבז?

ולעומת זאת, ממשיך ומבקש סנקה: "נסה להזכר מתי היתה דעתך נחושה, כמה מימך עברו עליך לפי ייעודם, מתי היו עתותיך בידך, מתי לבשו פניך את ארשתם הטבעית ומתי היתה נפשך חפה מדאגה?" כלומר, לאחר שבחנת את כל הזמן שהתבזבז מתוך מאה השנים שלך אז תבדוק כמה מהחיים שלך באמת חיות, ואז- "אז תבין, כי אתה עומד למות טרם זמנך"...

ולמי מאתנו שחושב שיהיה זמן לחיות "אחר כך" או שאולי הוא יגיע לדברים החשובים באמת כשהוא ייצא לפנסיה, על כך עונה סנקה: "אתה עשוי לשמוע רבים אומרים: 'בשנתי החמישים אפרוש מעיסוקיי, שנתי השישים תפטור אותי מחובותיי'. ואיזו ערובה, אמור לי, יש בידך לחיים ארוכים יותר?... האין זאת בוושה שלעצמך אתה שומר רק את פירווי החיים... איזו התעלמות אווילית מן המוות היא זאת הגורמת לאדם לדחות תכניות

* ניתן להזמין את הספר בסניפי אקרופוליס ולזכות בהנחה מיוחדת של הוצאת "נהר ספרים" כנהוג ברכישה מרוכזת וישירה. כנסו לאתר "אקרופוליס החדשה": www.newacropolis.org.il כדי לאתר את הסניף הקרוב אליכם.

מועדי פתיחת הקורס בסניפים:

21.1	יום א'	חיפה
5.3	יום ב'	ירושלים
21.2	יום ד'	כרמיאל
1.1	יום ב'	ראשון לציון
6.2	יום ג'	
13.2	יום ג'	תל אביב

* כל ההרצאות מתקיימות בשעה 20:00

* בשבועות שלפני פתיחת הקורס תתקיימנה הרצאות מבוא בכניסה חופשית. לפרטים פנו לסניף הקרוב אליכם.

פרטים על הקורס באתר: www.newacropolis.org.il

קורס פילוסופיה כדרך חיים

קורס המבוא ללימודים באקרופוליס מציע גישה פילוסופית לחיים. הקורס נוגע בשאלות מהותיות ועמוקות ומעניק מבט רחב על האדם, החברה והעולם. במהלכו, נכיר ונלמד מושגי יסוד מהחכמה העתיקה, כמו גם כלים פרקטיים ליומיום.

תכני הקורס:

1. דע את עצמך

רמות ההכרה הקיימות באדם, על פי מורשת המזרח והמערב. מה זמני ומה נצחי בתוכנו?

2. קארמה יוגה - המעשה הנכון

הדרך להשגת החופש לפי ה"בהגודגיטה"- ספר החוכמה של הודו העתיקה וסיפורו המופלא של ארג'ונה הלוחם.

גלגולי נשמות, דהרמה, קארמה, הצורך לזהות את המעשה הנכון והדרך להגשמתו.

3. בודהא והדרך לשחרור עצמי

ה"דהאמאפאדה" - תורתו של בודהא והאפשרות המעשית להבחין בין מציאות לאשליה, ולהשתחרר מהסבל.

4. לשמוע את "קול הדממה"

"קול הדממה" - ההוראות לצועדים בדרך על פי הבודהיזם הטיבטי. כיצד להתכונן למסע רוחני ולהתגבר על המכשולים הניצבים בדרך.

5. כלים לחיים - היום כמו בעולם העתיק

המושג "סדר" על פי כתביו של קונפוציוס. הערך העליון וה"מעלה", כאמצעים להשגת האושר על פי אריסטו. "מעאת"- מושג ה"צדק" ממזרים העתיקה, כיצד לממש את הפוטנציאל ולהשפיע על העולם.

6. האמן, המאוהב והפילוסוף - מי אתה?

שלוש הדרכים להתפתחות על פי פלוטינוס והתנועה הכפולה של הנשמה. מושג האחריות האינדיבידואלית בפילוסופיה של הסטואיקנים.

7. האור בקצה המערה

היציאה מחושך לאור ומבערות לחכמה, על-פי מיתוס המערה של אפלטון. מיהו פילוסוף, מיהו פוליטיקאי? מה תפקידים כיום?

8. צדק חברתי

הפוליטיקה כמדע העוסק בביטוי האתיקה

בחברה. תפיסת הצדק והחינוך של אפלטון והמחלוקת בינו לבין אריסטו. מורשתו של פיתגורס - בית הספר האחרון למסתורין במערב.

9. צורות ממשל שונות

מהמלך - כהן ועד לאנרכיה, הצורות השונות לארגון המדינה והחברה המסורתית מול החברה המודרנית.

לידתה של הדמוקרטיה ביוון העתיקה ומאפייניה הפילוסופיים.

10. הדרך למסתורין

התפקידים המסורתיים בחברות עתיקות- ילדות, בגרות וזקנה. הדרך למסתורין: חניכות שבטית, מיסטיקה ומאגית. המסתורין כתהליך חינוך שלם.

11. דיאלוג פילוסופי

דיאלוג בנוסח יוון העתיקה, והתנסות משותפת ב"קרמה יוגה", שילוב של "תורת העין והלב".

12. כשמיתולוגיה והיסטוריה נפגשות

ההיסטוריה כזיכרון העבר והמיתולוגיה ככלי המעניק לה משמעות וכיוון.

13. הסוד של הסמלים

הסמלים מאפשרים את הקשר לרעיונות מופשטים. דוגמא: עץ החיים בקבלה, הנו עץ של סמלים המבטאים רמות שונות באדם וביקום. באמצעותו ניתן ללמוד על תהליך הבריאה של האדם והעולם.

14. גלגל החיים

היוגות ההודיות, המעבר לעידן הדלי, האם הוא יוביל לרנסאנס רוחני? מה ניתן לצפות מה"עידן החדש", ומה הוא לא יהיה.

15. ניצוץ התודעה באדם

מהו האדם באמת - המיתוס של פרומתאוס ומשמעותו. מהו העתיד האנושי?

16. סיכום - איפה אנו ולאן ממשיכים?

סיכום הרעיונות המרכזיים והצצה אל לימודי ההמשך, המציעים את הצעד הבא לשינוי.

במהלך הקורס יתקיים מפגש של שיחות אישיות עם המשתתפים וסמינר תרגילים חוויתי.

הרצאות מבוא בכניסה חופשית!

ענת סלע

איור: מירב אגסי,
נירית עציוני

תמיד הכי חשוך

"תמיד הכי חשוך לפני עלות השחר", כתב ושר שלום חנוך. מילים אלה חוזרות בשפות שונות כדי לתאר תהום, רגע או תקופה של שפל, אולי מבחן מאתגר של החיים, שאחריו - יש תקווה - יעלה שחר חדש. המשפט מרמז גם על ההיפוך - השואף להגיע אל שחר חדש בחייו, צריך להיות מוכן לרדת אל שאול תחתיות.

סיפור אמיתי

לכול, אבל נדמה לי שיש בה לא מעט מן האמת. הפער בין ההבנה התאורטית לבין חוויה צורבת מעשית עשוי להביא איתו גם חוסר בהירות לגבי "הכי חשוך". מתי זה ה"הכי-הכי חשוך"? ועבור מי? רעיון זה מהדהד בי ומשתקף במפגשים אנושיים שונים.

החושך של הפחד

לפני כשבע שנים הגיע אל ביתנו אדם חבול. את הסיטואציה ניתן לתאר כמו סצנה קולנועית של פעם: צלצול נשמע בדלת וכשהיא נפתחת רואים סלסלה ובה תינוק, עם פתק

רעיון פילוסופי זה מובא במיתוסים מתרבויות שונות. כל גיבור חייב להתעמת עם הפחד הגדול ביותר שלו, הטעות הנוראה ביותר, זו שמשנה אותו באופן בלתי הפיך וממנה הוא נחלץ להיות אדם חדש בשחר חדש. אך בתרבות המערבית המרופדת כיום, נראה כי גם "עשירים" וגם "עניים" פחות מוכנים לסבול. גם "צעירים", ובהם תלמידים במערכת החינוך וגם "מבוגרים", הורים, מנהלים ואחרים, פחות יכולים להחזיק באמונה שמתוך שיא החושך יכול לעלות אור חדש. תאורטית כן, פרקטית - פחות. זוהי הכללה גסה שבוודאי אינה תקפה

אותו וחלקו איתו פרק במסע שלו. זוגתו אמרה, לא הייתי עושה זאת אחרת, גם לו ידעתי איך זה ייגמר.

החושך הבלתי נמנע של תוצאות מעשים

חברה שלי הלכה לראות את הסרט "נורמן", סרט איכותי ועשוי היטב לטעמי. ליאור אשכנזי משחק מצוין לצד ריצ'ארד גיר.

חברתי יצאה באמצע ההקרנה, ברגע שחשה שהכיוון הולך אל עבר שעה חשוכה. בלי לקלקל למי שירצה לצפות, הסרט מציג אדם שסוטה ממסלול חייו ומגיע אל פי תהום. צריך לומר את האמת; כבר מתחילת הסרט הוא צועד במרץ אל פי התהום, אבל עד שהוא מגיע אליה, הוא כבר דמות אהובה בעינינו, כבר צחקנו איתו והתרגשנו איתו כמה פעמים, ואנו לא רוצים לאבד אותו!

האם זו שעתו האפלה של הגיבור? האם סופו של הסרט טראגי? שפטו בעצמכם. אני חשבתי שהוא הירואי, שהיה בו תיקון פואטי ממש, כי הוא הצליח לסגור מעגל ולהשאיר משהו מאחור. למה עוד אפשר לקוות?

החושך של המלחמה

ולאחרונה ראיתי את הסרט הבריטי "שעתם היפה", שמספר את סיפורן של נשים בתקופת מלחמת העולם השנייה בבריטניה. נשים עם חלומות בלתי ממומשים, כבולות לנורמות חברתיות של שנות ה-40 במאה הקודמת. גיוס הגברים פתח להן מרחב להגשמה עצמית, לתרומה משמעותית לחברה.

שהוא שואף לקדם. גיליתי היסוס-מה, כי לא הבנתי את ההקשר ומה הוא מצפה שאעשה בשבילו. חברי השיב נחרצות, אני מכיר את המשפחה. הכי חשוב שתשמעי אותו, לא צריך יותר. מצאתי את עצמי הולכת לביתו הפרטי של אדם שאיני מכירה, משום שהוא אינו חזק מספיק כדי להיפגש במשרדי או אפילו בבית קפה ברחוב שבו הוא גר. ביני לבין עצמי חשבתי שזה הזוי ואפילו לא בטוח. לא הייתי שמחה לדעת שמישהי מבנותיי הבוגרות תעשה דבר כזה... אבל סמכתי על חברי לעבודה שהוא יודע מה הוא אומר, והלכתי. פגשתי אדם חולה מאוד שלא יכול היה לקום מהכורסה, ויש לו חזון. במהלך פגישתנו הבנתי שהוא אוחד בחוט של דמיון בריא, שבאמצעותו הוא מהלך על חבל דק מאוד מעל תהום אפלה מאוד של מצב בריאותו.

שאלתי את עצמי בלב, האם הוא יבריא, ולא ידעתי להשיב. הקשבתי לו רוב קשב וידעתי שעוברים בינינו גם דברים אחרים שאין להם שם.

האם הייתה זו שעתו החשוכה? אני לא בטוחה. הוא דמיין וטווה חזון שאותו הוא חי, בנפשו. גופו קרס אך לא רוחו. היה ברור שהוא מוקף משפחה חמה ואוהבת. במהלך שיחתנו עברו בסלון אחיו ואחותו ובכל פעם נגעו בו, נשקו לו, ליטפו בעיניים, שאלו אם הוא זקוק לדבר-מה. לא עלו ממנו מריחות או ייאוש. הוא היה במסע, וכנראה התכונן אל השחר החדש שלו, בחלל ובזמן אחרים. משפחתו וחבריו חשו שמזל גדול נפל בחלקם על שהכירו

לדבר על לבו, אמר לי במילים כנות ופשוטות (אחד היתרונות של בורות בסדרים חברתיים היא כנות מופלאה): אני רוצה לישון ליד אנשים שאכפת להם ממני.

האם הייתה זו שעתו החשוכה? בשבילו אולי כבר לא, בשבילנו בהחלט כן, כי קשה לעמוד קרוב לחבולות קשות בלי לרעוד ובלי לדעת איך מגיחים מכאן אל שחר חדש?

החושך של האבדן

לפני כשנה וחצי פנה אליי חבר לעבודה ושאל אם ניתן להעביר את המייל שלי לגנן מופלא, לדבריו, שהוא חולה מאוד ויש לו חזון. זה יעזור מאוד אם אפגש אותו ואשמע ממנו על החזון

שמבקש "אנא טפלו בו היטב, לא יכולתי לעזור לו...". במקרה שלנו, הוא לא היה תינוק במובן הפיסי אלא אדם בוגר. היה בו מאפיין בולט שאני מכנה לפעמים "גדל עם זאבים". כלומר, בקי בהישרדות עד הפרט האחרון ובור לחלוטין בענייני יחסים, תקשורת וסדרים חברתיים מקובלים. בחודש הראשון הוא ישן, כמעט 24 שעות ביממה, יום אחר יום. אם ניסיתי להסיע אותו איתי ממקום למקום על מנת שיראה אנשים, שמיים ואור טבעי, היה מטה את מושב הרכב אחורה ונרדם עד הגיענו. אז היה מבקש לחכות לי ברכב עד שאסיים וממשיך לישון ללא הפרעה גם כל הדרך חזרה. כשניסיתי יום אחד

האם הייתה זו שעתו החשוכה? אני לא בטוחה. הוא דמיין וטווה חזון שאותו הוא חי, בנפשו. גופו קרס אך לא רוחו

"אם הם חושבים שכשהם יחזרו מהמלחמה אנחנו נחזור אל הקופסה שלנו – הם טועים!", מזהירה אחת הדמויות ובעצם אומרת – זהו שינוי בלתי הפיך. הסרט נקרא באנגלית "Their Finest", ומתאר שעה כה קשה בחיי בריטניה המופגזת, בחיי לונדון הנחרבת. שעה קשה לגברים ולנשים. אז מה בעצם עונה לשם הסרט? מה כל כך "הטוב ביותר" כאן? בעיניי זהו השחר החדש שכבר נולד בלבבות בני האדם בעודם באפלה; השחר החדש שנולד באלה שהמשיכו לדמיין, לכתוב, לקרוא, ליצור, לאהוב ולהתעמת עם נטיות אישיותם, בשעתם הקשה. בזכותם עלה השחר עבור בריטניה, עבור מי שחזר ואולי גם עבור מי שלא חזר.

תמיד הכי חשוך לפני עלות השחר, וזה לא תמיד חושך חיצוני מובהק כמו מלחמה, אסון טבע או מפלה כלכלית רחבת-היקף. זה יכול להיות החושך הפנימי של כל אחד מאיתנו ברגע קט מהחיים, כשאנו מגיעים אל הקצה של הקצה בתוכנו פנימה, ורק שם ומבלי לדעת איך, אנו קורעים לעצמנו, בדם, יזע ודמעות, צוהר אל שחר חדש.

קח את כנפך השבורות ולמד לעוף!

אם מקשיבים היטב, לפעמים מסרים מגיעים דרך שירים. אדם קם בבוקר

והולך אחוז שינה אל המקלחת, או שוטף כלים לעת ערב ולפתע הוא מזמזם שיר שעולה מלב, אף שלא שמע אותו לאחרונה.
"Blackbird singing in the dead of night
Take these broken wings and learn to fly
All your life
You were only waiting for this moment to arise..."

זהו שיר של הביטלס, שכתב פול מקארטני, ייתכן שיחד עם ג'ון לנון.

במפגש עם אותו אדם חבול שהגיע לביתנו שמעתי בלבי את השיר הזה ולא יכולתי לחלוק את זה אז עם אף אחד, כי זה עלול היה להישמע שיפוטי וחסר חמלה.

קח את כנפך השבורות ולמד לעוף! כל אחד מאיתנו שבר פעם כנף, אם הוא אכן עף למרחקים. ועם זאת, על כל אחד מאיתנו להמשיך לדמיין, לחלום ולעצב חזון של חיים, קדימה ולמעלה.

אותו אדם חבול עדיין מתרפא, במקום אחר אבל כאן, על פני האדמה, וזה לא מעט! ואני יודעת שאם אני אדמיין, אצור ואעוף, יש סיכוי שגם הוא יוכל. וכל מי שיכול למצוא בתוכו את הכוח, חייב לעשות זאת כדי ששחר חדש יבוא על כולנו. ■

כל אחד מאיתנו שבר פעם כנף, אם הוא אכן עף למרחקים. ועם זאת, על כל אחד מאיתנו להמשיך לדמיין, לחלום ולעצב חזון של חיים, קדימה ולמעלה

עושים עבודה

אם אתם מרגישים שאתם חייבים לעשות שינוי אבל אתם עדיין תקועים במקום, זה הזמן לעשות עבודה.

- ✓ התפתחות ומימוש עצמי.
- ✓ זוגיות ומערכות יחסים.
- ✓ ייעוץ והכוונה תעסוקתית.
- ✓ זהות ונטייה מינית.

לפרטים נוספים ולתיאום פגישה:

052-8878947 | www.amittzur.co.il

המוזגים שלנו הם של מיטב היצרנים בתחום מערכות האודיו והקולנוע הביתי, ולקהל לקוחותינו אנו מציעים רק את המערכות שאנו מאמינים באיכותן. בשלב ההתקנה אנו מקפידים על שימוש בצידוד התקנה מתקדם, רמת גימור ללא פשרות ושמירה על סביבת עבודה אסתטית ונקייה.

לפגישת יעוץ ללא תשלום, אנא צרו קשר: 054-6601543, info@cinema-concept.co.il
בקרוב באתר שלנו: cinema-concept.co.il

עמית צור

פסיכותרפיסט M.A
מטפל מוסמך במבוגרים ונוער

זהות במבחן

כפילוסוף, אני מאמין שאין מקריות בעולם; לכל דבר יש סיבה, בכל אתגר יש הזדמנות, בכל משבר יש שיעור חיים שמסתתר לו מתחת לפני השטח. עם זאת, בין אמונה לבין חיים בפועל יש פער שניתן לצמצם רק באמצעות חוויה.

עידן צ'רני

עיצוב: עפרה
בהרב

התחושה היא
שמשכו את
השטיח מתחת
לרגליי ואין לי כל
בסיס לדרוך עליו

לכאורה עוד יום שגרתי בחיי... השעה ארבע אחר הצהריים ואני חוזר עם הילד מהגן.

אני פותח את שער החצר ונע לכיוון הבית, כשהבן שלי בן ה-3.5 צועד לידי.

אני מסתכל לכיוון הבית ורואה שהדלת פתוחה... אני יודע שאשתי לא בבית ואני מיד מבין, פרצו לי הביתה! אני מציץ מפתח הבית פנימה ורואה כאוס מוחלט, כל הבית הפוך, ממש עיי חורבות.

אם הייתה לי תקווה קטנה שאולי שכחתי את הדלת פתוחה כשיצאתי, אז היא נגודה. עכשיו זה ודאי.

אני כבר מבין את ההשלכות, אך נשאר רגוע כלפי חוץ כיוון שהילד נמצא לידי.

אנחנו נכנסים הביתה. הילד רואה את כל המגירות במשרד של אמא הפוכות על הרצפה, ושואל "מי עשה את זה? אמא לא מרשה להוציא את הדברים מהמגירה שלה!"...

תגובתו מעלה בי חיוך ואני מסביר לו שנכנסו אלינו הביתה אנשים שלא הוזמנו.

לאחר מספר שעות אני מבין את גודל האירוע - כל חפץ בעל ערך בבית - נגנב! מחשבים, מצלמות יקרות מאוד, מקרנים, תכשיטים, כסף, בגדים, דרכונים ועוד...

הפעם זה נראה
כמו שיעור
"במגרש של
הגדולים", אך אם
הוא הגיע לפתחי,
כנראה הוא
"בגובה העיניים"
שלי.

אף על פי שלא היה לנו ביטוח לתכולת הבית, הדברים החומריים הרבים שנלקחו לא הדאיגו אותי.

מה שהדאיג אותי הוא שכל הגיבויים של המחשבים שהיו בבית, וכללו בתוכם מפעל חיים של כ-20 שנה ואת היכולת שלי להתפרנס - נגנבו. בשני העשורים האחרונים הסתובבתי באזורים נידחים בעולם שרגל אדם לא דרכה בהם. צילמתי אלפי תמונות, ולאחר מחקר של שנים בניתי עשרות הרצאות על מסעות אלו. כל המחקר, התמונות וההרצאות היו במחשבים או בגיבויים שנלקחו. אין לדברים אלו כל ערך עבור אותם גנבים, אך עבורנו הם מפעל חיים ופרנסה שנבנו במשך שנים וירדו לטמיון ברגע אחד.

כיצד מתמודדים עם סיטואציה מסוג זה? התחושה היא שמשכו את השטיח מתחת לרגליי ואין לי כל בסיס לדרוך עליו - ממש אובדן של זהות. כל מה שאני מזדהה איתו, כל מה שמגדיר אותי, נעלם ברגע אחד! חוויתי טלטלה ממשית, תחושה של כאב גדול ואובדן עצום! לא נותרה לנו אפילו תמונה של הילד מאז שנולד.

אובדן זהות או שיעור בזהות?

המצב שנוצר, שבו כל מה שאני מזדהה איתו, כל מה שמגדיר אותי, נעלם ברגע אחד, הביא אותי למחקר עמוק, עד לשאלה השורשית והקיומית של "מי אני?". עם מה אני מזדהה יותר מכול בחיי? מה מגדיר אותי?

אם התשובה לשאלה זו היא, למשל - "מרצה, מוביל מסעות בעולם וצלם גיאוגרפי", אז מקרה הגניבה הזה

הפך אותי לחסר-כול ברגע אחד וכל עולמי חרב עליי.

אך הרהור עמוק עזר לי להיזכר שזה לא אני, זה רק מה שאני עושה, העיסוק שלי והתחביבים שלי.

אם אני מזדהה מאוד עם הרכוש שיש לי - מצלמה, מחשבים, כסף, בגדים, בית - אז גם כאן המקרה של הגניבה הופך אותי לחסר-כול. אך אני גם יודע היטב שאני לא שום דבר מרשימת הצידוד הזאת. זה רק הרכוש שלי. זה לא אני.

אז מי אני מתחת לכל המסכות הללו? אם אני לא השם שלי, העבודה שלי, התחביבים שלי, הרכוש שלי, התואר שלי - מה נשאר?

פשוט אני. human being. בן אדם. והחיבור לדבר הפשוט הזה ברמה העמוקה שלו מביא הרבה אושר (שאינו תלוי בנסיבות). את מי שאני אף אחד לא יכול לקחת ממני או לגנוב ממני, ולכן גם את האושר שלי אף אחד לא יכול לקחת.

אנחנו מזדהים כל כך עם מה שאנחנו עושים (human doing) ועם מה שיש לנו (human having), עד שאנחנו שוכחים מי אנחנו (human being) ומה חשוב באמת.

העיסוקים והרכוש שלנו הם רק נסיבות החיים שלנו, שמאפשרות לנו להגשים את מי שאנחנו באמת - בני אדם. גם אם לפעמים הנסיבות נראות כואבות ולא נעימות (כמו המקרה שלנו), הן בסך הכול עוד שיעור בהרפתקה הנפלאה של החיים.

בודהה והסיבה לסבל בעולם

המקרה גרם לי להיזכר בלימודי הבודהיזם שאני מעביר מפעם לפעם. בודהה הקדיש את חייו לחקר המקור של הסבל האנושי וכיצד ניתן להקל עליו. אנו למדים ממנו שהסבל הוא חלק בלתי נפרד מחיינו, והסיבה לסבל קשורה בצימאון או בהיאחזות (attachment) שלנו לדברים חומריים וזמניים, כמו בית, רכב, תואר, כסף, כבוד, משפחה, עבודה, זוגיות ועוד. מכירים את זה?

אם אנחנו רוצים משהו ואנחנו לא מצליחים להשיג אותו - אנחנו סובלים.

אם אנחנו רוצים משהו, השגנו אותו ואז איבדנו אותו - אנחנו סובלים.

אפילו אם אנחנו רוצים משהו והשגנו אותו - אנחנו סובלים מהחשש פן הוא יאבד לנו (כסף, ילדים ועוד).

זו לא טרגדיה יוונית... זוהי רק התבוננות ריאליטית על החיים. הסבל הוא חלק בלתי נפרד מחיינו, והוא אורב לנו בכל פינה. בכל רגע. אך בודהה לא משאיר אותנו בדיכאון... הוא טוען שיש דרך לצאת מהסבל.

הדרך ליציאה מהסבל קשורה בשני שלבים -

1. יש להכיר בקיומו של הסבל. בודהה אמר - "דע את הסבל עד סופו". כלומר, הדרך לצאת מהסבל מתחילה בהכרה בקיומו. לא לברוח ממנו או להדחיק אותו ולא לרוץ מיד לתרופה. הדרך הרוחנית חוצה את הסבל ולא עוקפת אותו. לפני חיפוש

של פתרון יש לזהות את הסבל בחיינו (כעסתי, קשה לי, לקחו לי ועוד...), להישיר אליו מבט ולהתבונן בו. לחוש אותו ואת השפעתו עלינו. לא לתת לו להוביל לעוד ועוד סבל. לזהות שיש עוד אנשים בעולם שסובלים כמונו ולפתח אמפתיה וחמלה למצב שלהם.

2. יש לטפל בשורש הבעיה. יש להפסיק את הצימאון ואת ההיאחזות בדברים החומריים והזמניים בחיינו הגורמים לסבל. כלומר, פחות להיקשר לזמני ולמשתנה בחיינו ופחות להזדהות איתם, כי הם לא יהיו שם תמיד. לחפש משהו עמוק יותר, יציב ונצחי ולהזדהות איתו. משהו שאינו תלוי בנסיבות.

כמה קל לקרוא את זה, ללמוד את זה או ללמד את זה, אפילו להבין את זה ולהסכים עם זה... אך כמה שזה קשה לחיות את זה. ליישם את זה בחיים.

כפילוסוף, מיד הבנתי שקיבלתי הזדמנות לתרגל את התורה שאני מכיר ומאמין בה בחיי, הלכה למעשה. לא רק לדבר עליה, אלא לחיות אותה. כן, אני יודע שזה לא פשוט והפעם זה נראה כמו שיעור "במגרש של הגדולים", אך אם הוא הגיע לפתחי, כנראה הוא "בגובה העיניים" שלי.

אני מנסה להתבונן על הסבל שלי כתוצאה מהאירוע, לזהות את התחושה של החוסר וההיצמדות לדברים שנלקחו ונעלמו (תחושה בהחלט מורגשת), לזהות את ההיאחזות שלי בעבודה שלי, במצלמה שלי, בתמונות שלי, בהרצאות שלי. עד שכל זה נעלם לא ידעתי עד כמה אני

מזדהה עם זה! אני מתחיל להבין טוב יותר למה בודהה התכוון. אני קולט את כוחה של החוויה בהבנה עמוקה יותר של התורות הרוחניות. רק כשאני חווה את הדברים על בשרי, אני מבין אותם לעומק. לא מספיק לקרוא עליהם בספר.

אני מנסה להרים מבט מהסבל האישי שלי ולהבין שאני לא היחיד שסובל. כמוני סובלים עוד אנשים רבים. אני מצליח לקלוט טוב יותר את הסבל של הפליטים באירופה, הנרדפים באפריקה, הנפגעים בהוריקנים בארה"ב ומקסיקו והטייפונים במזרח. לכולם נשמת השטיח מתחת לרגליים ברגע אחד. אני מזדהה עם הסבל שלהם, אני אמפתי יותר כלפי המצב שלהם, אני מבין שהמצב שלי לא גרוע כל כך. פתאום אני יכול יותר להכיל את הסבל של העולם, לראות שכולנו אחד ושהנפרדות היא רק אשליה.

שינוי הפרספקטיבה והרחקת המבט מעצמי לאחרים, מהתייחסות לחמלה, מולידים תחושת עוצמה. ההכרה בסבלו של האחר מצמצמת את הכאב, לא בגלל ההשוואה אלא מפני שאני מזהה חיבור. אני מרחיב את הזהות שלי ומכיר בכך שכולנו קשורים זה לזה, וגישה זו מולידה את האמפתיה והחמלה ומצמצמת את הכאב והסבל האישי.

עכשיו אני קולט קצת יותר את הגישה הבודהיסטית, הגורסת כי תהליך זה של הרחבת ההכרה יכול להיות צעד ראשון בדרכו של האדם להפסיק להיות מרוכז כל כך בעצמו. עכשיו אני מבין גם קצת יותר שחשיבה

אגוצנטרית היא חלק מהמקור לסבל, ואילו דאגה חומלת לרווחת האחר היא חלק מהמקור לאושר. פתאום אני מבין שהכאב בלתי נמנע לפעמים, אך הסבל הוא בחירה.

תרגול אמפתיה וחמלה גם כלפי הגנבים

הרבה אנשים שסיפרתי להם על המקרה שלי הגיבו בכינויי גנאי כלפי הגנבים. וגם במקרה הזה אני מנסה לתרגל אמפתיה וחמלה. אני מנסה לדמיין את המקום של הגנבים. כן, זה קשה כל כך לעשות זאת, אך אני עושה את המאמץ. אני יכול לדמיין שאם הם הגיעו למצב שבו הם חיים מגניבות מאנשים אחרים, הם בוודאי חיים במצוקה. אני משער שנסיבות חייהם לא פשוטות, והן אלו שגררו אותם לעשות את מה שעשו. אני בטוח שגם אין כל רוע בלבם, אלא צורך הישרדותי בלבד. אני יכול לדמיין שאם אני הייתי נולד באותן נסיבות חיים, אולי גם אני הייתי הופך לגנב...

אני מבין שהגנב עצמו הוא סוג של קורבן של החיים. פתאום אין בי כל כעס על אותם גנבים. אין לי שום צורך פנימי שהם ייתפסו ויושלכו מאחורי סורג וברית. יש בי חמלה.

אחוזה אוניברסאלית

אחד הדברים העוצמתיים ביותר שחווינו במקרה הזה היו האהבה, הסיוע הנדיב והעזרה הבלתי מוגבלת שקבלנו מהמשפחה, מחברים ומאנשים רבים, שאת חלקם אנו כלל לא מכירים. זה הזכיר לי שוב שיש דברים יקרים מפז שאי אפשר לגנוב

מאיתנו, את האחוזה האנושית. לצערי, אנו נוטים לעיוורון ביחס לקשר בינינו בעולמנו, עד לעתות מצוקה ואסון גדול. ניתן לראות זאת באסונות טבע שהתרבו לאחרונה ברחבי העולם (רעידות אדמה, הוריקנים, שריפות, שיטפונות ועוד).

במקרים אלו יש מחוות רבות כל כך של סיוע הדדי ואהבה ללא תנאי שבני האדם נותנים זה לזה, גם אם מדובר במדינה אחרת ובאנשים שהם כלל לא מכירים.

צריך לחזק את הקשר הזה בין בני האדם באשר הם. זהו כוח עוצמתי שיכול לנצח כל אתגר. כוחנו באחדותנו.

כוחה של הפילוסופיה

הדבר שעזר לי יותר מכול להתמודד עם הסיטואציה המאתגרת הייתה הגישה הפילוסופית לחיים, שאותה אני לומד ומלמד, ואף מתרגל וחי בשנים האחרונות.

אני יודע שלפעמים "פילוסופיה" נשמעת כמשהו מאוד לא פרקטי, משהו מנותק מהחיים. אך אני לא מדבר על לימודי פילוסופיה כמו באקדמיה, אלא על לימודי פילוסופיה כדרך חיים, פילוסופיה יישומית, כזאת שלא רק מדברת על ערכים גבוהים ועל דרך חיים נכונה. זוהי פילוסופיה שנותנת כלים מעשיים כדי ליישם ערכים אלו בתוך החיים שלנו, כאן ועכשיו, ולהפוך לפילוסופים. זוהי פילוסופיה שעוזרת לנו לחיות נכון יותר, להבין את החיים בצורה בהירה יותר.

הפילוסופיה היא זו שעזרה לי להתמיר את הסבל להזדמנות. אמנם איבדתי כמה חפצים חומריים וזהות אשלייתית, אך נזכרתי מי אני באמת, וגיליתי שוב עד כמה גישה פילוסופית לחיים היא כלי עוצמתי על מנת שנוכל להתמודד בצורה אנושית עם כל האתגרים שהחיים מביאים. היא מזכירה לנו שכל מה שקורה לנו הוא צודק עבורנו, וזוהי הדרך של החיים לדבר איתנו.

אסור לכעוס על החיים ועל נסיבות החיים, פשוט להתבונן בהם ולהקשיב לשיעור שהחיים מנסים ללמד אותנו – על עצמנו, על העולם ועל החיים.

סוף דבר

אני חייב לשתף שבסופו של דבר הצלחתי לאתר את הגיבויים הגנובים ולהחזיר אותם הביתה, ובכך פרנסתי חזרה אליי. זה כנראה חלק מהחמלה של החיים. אולי אם הם לא היו חוזרים אליי, זה היה שיעור גדול מדי עבורי כדי להכיל אותו בשלב ההתפתחותי שלי. בכל מקרה למדתי שיעור גדול לחיים, ואני מודה על כך.

לפעמים האירועים הקשים ביותר שקורים לנו מביאים את השיעורים הגדולים והעמוקים ביותר שלנו. לפעמים האויב הוא המורה הגדול שלנו.

מי ייתן ונזכור שכל הקשיים והאתגרים שלנו יכולים להיות חומר גלם איכותי להתפתחות הרוחנית שלנו, אם רק נדע להתבונן עליהם קצת אחרת. ■

והאהבה תשנה אותך

"אם אינך יכול להתעטף באהבה הזאת כמו גלימה באישון ליל, אל תלבש משהו אחר, חזור למיטה!" (רומי)
ג'לאל א-ד'ין רומי, איש הרוח הסופי, המשורר והאגדה, מלמד אותנו על הכוח האחד שמניע ומסובב הכל: כח האהבה. האם תעזו לצאת למסע שיטנה אתכם לעד? האם תהיו אמיצים מספיק כדי להתמסר וללמוד? בואו לגלות את הפנים הנסתרות של האהבה כנתיב להתפתחות ולשינוי פנימי.

19:15-17:00 / סניף קריות

כמה עולה לנו אושר???

הרצאה על כסף ורוחניות, קריירה וייעוד כסף הוא שחקן מרכזי בחיינו, ולכל אחד מאיתנו יש מערכת יחסים מורכבת איתו. האם אנו שולטים בכסף? או ההפך? כמה הוא מניע אותנו?

ומה הקשר בין לשלם חשבונות בסוף החודש לבין עשייה רוחנית?
נחקור את הנושא שמעסיק את כולנו בעזרת כלים פרקטיים שיעזרו להפוך את היחסים שלנו עם הכסף לחיובי פילוסופי.

20:00 / סניף תל אביב

הרצאות ואירועים נבחרים בסניפים ברחבי הארץ

על הפסיכולוגיה של המזרח ועתיק ותפיסת האושר שלנו

יש אומרים שהבודהיזם התעסק בפסיכולוגיה הרבה לפני פרויד. כיצד מתחייס הבודהיזם אל התהלך הפסיכולוגי? מה מטרותו ואילו כלים יש בדרך? הרצאה על המפגש בין הפסיכולוגיה לפילוסופיה, על החופש האמיתי ועל הכוחות הבלתי נראים והבלתי מודעים המפעילים אותנו.

20:00 / סניף תל אביב

אהבה

האם נוכל לחיות את החיים עם תחושת האהבה – תמיד? הרצאה על הרבדים השונים של האהבה וכיצד נוכל להפוך אותה ליותר נוכחת בחיינו

20:00 / סניף כפר סבא

כוחו של האחד

האפשרות מונחת לפנינו. האם לפחד ולהיות שותפים פאסיביים למציאות מעוותת או להיות אלו שצועדים ראשונים כדי לתקן. מהו הדבר שמוציא את האדם מהאדישות ונותן משמעות לחייו? הפרק האחרון בסדרת ההרצאות "קולנוע פילוסופי"!

19:00 / סניף ראשולץ

מימוש עצמי

מה מביא אנשים מסוימים לממש את הפוטנציאל שלהם בעוד אחרים נותרים בתחושה של פספוס?
בהרצאה נלמד ונתרגל דרכים מעשיות שיוביילו אותנו לעבר המימוש העצמי שלנו.

20:00 / סניף חיפה

מירב אגסי

איור: מירב אגסי

מי האיש? | ויליאם ווקר הצוללן

תחתיה גרמו ליסודותיה של הקתדרלה להישחק ולהתפורר. סדקים גדולים החלו להיווצר בקירות העצומים של הקתדרלה, והתחזית העגומה של המהנדסים הייתה שהקתדרלה שוקעת לתוך אדמת הכבול, ועתידה להתמוטט.

היות שבתקופה זו עדיין לא היו מכשירים או מכונות שיוכלו לסייע בתיקון היסודות, לא נמצאה הדרך להציל את הקתדרלה. למרות עוגמת הנפש, הכול השלימו עם כך שהקתדרלה עומדת להיהרס.

זו הייתה תחזית עצובה, אף בלתי נתפסת ממש, כיוון שמדובר במבנה יפיפה, נדיר, מיוחד ועתיק מאוד. רבים התייחסו אליו כאל פלא אדריכלי. בזמן שהמהנדסים הרימו ידיים והשלימו עם החורבן הצפוי, קם ויליאם ווקר, והחליט בדרך מקורית להציל את הקתדרלה.

איך?

באחד מצידי הקתדרלה היה פתח שאיפשר כניסה דרך נקיק אל מי התהום שמתחת לקתדרלה. ווקר הציג

ויליאם ווקר חי באנגליה בין השנים 1869–1918. הוא היה אדם פשוט, צוללן במקצועו, ללא יכולות או כישורים מיוחדים. למרות זאת תוכלו לפגוש את פסל הפורטרט שלו בקתדרלת וינצ'סטר, מהקתדרלות הגדולות והידועות באנגליה. השאלה המתבקשת היא מדוע?

על מנת שאוכל להסביר מדוע, אהיה חייבת לספר לכם מעט על הקתדרלה.

הקתדרלה של וינצ'סטר נבנתה על יסודות נורמנדיים, והסברה היא שבעבר הרחוק יותר פעל באותו שטח מרכז התקדשות חשוב, אשר קדם אף לאימפריה הרומית.

מדובר בקתדרלה גדולה מאוד, השנייה באורכה באנגליה, אשר צורתה הפנימית כספינת אבן עצומה. באופן סמלי, קתדרלה דמוית-ספינה זו נבנתה על ערוץ נהר האבון, אשר למעשה המשיך לזרום תחתיה.

ברבות השנים המים החלו לעשות את שלהם, ובשנים 1904 – 1905 הבחינו המהנדסים שהמים הזורמים

אירועים מיוחדים

בסניפים ברחבי הארץ

נתנאל גולדברג מופע שירה קדושה

"כל שיר זו תפילה המבקשת לחולל בעולם. כל תפילה זה שיר, שיר געגועים לאותו זה שישלים את חסרונו מקדש ללב הפועם" מוזמנים לערב שכולו שירה ותפילה של הלב. מומלץ להזמין כרטיסים מראש: 02-6221399

21:00 / סניף ירושלים

מסע במילים- סדנת כתיבה

סדנת כתיבה אינטואיטיבית. מסע אל העולם הפנימי דרך מילים, שירים וסיפורים. נשחרר את העט לכתוב אל החופש, נקבל השראה מטקסטים ונתכתב איתם, נקבל כלים וטכניקות לכתובה אינטואיטיבית ולקריאה אקטיבית. נחוה את כוחן של המילים ביצירת שינוי.

10:00 / סניף כרמיאל

**החזון של הצלת
הקתדרלה
עמד לנגד עיניו
ומילא אותו
בתחושת שליחות
והשראה.**

אפשר ללמוד ממנו רבות על נחישות, על כוח רצון וגם על התמדה מופלאה, תכונות שאיפשרו לו לעשות את הבלתי אפשרי, כך שנוכל ליהנות עד היום מיופייה של הקתדרלה.

דבר נוסף וחשוב שאפשר ללמוד ממנו – התולדה של כל התכונות הללו – הוא החזון.

ההתמדה והרצון הם תכונות שהוא גילה בתוכו, והשתמש בהן. אלו הן תכונות נדירות בפני עצמן, אבל היכולת לראות קדימה את החזון הזה של הצלת הקתדרלה, היכולת לראות קדימה ולא לוותר לכל אותם אנשי המקצוע שהטילו ספק בתוכניתו וביכולתו – זוהי יכולת עמוקה של חיבור, ידיעה וראייה שהיא מעבר לחומר. זוהי היכולת ללכת וליישם את החזון עם האמונה שהקתדרלה הזו תמשיך להתקיים בעולמנו, ותמשיך לעורר השראה בכל מי שמביט בה.

במהלך טיול באנגליה, ב-2014, ביקרתי בקתדרלה הזאת. מומלץ בחום לכל מי שמגיע לאזור לעצור שם ולצפות במחזה המרהיב שלה.

כשניצבתי מול הקתדרלה מצאתי את עצמי תוהה ומשתאה – איך אדם אחד עשה את זה?

אחרי התבוננות ארוכה, הבנתי שאדם אחד יכול לעשות הרבה, הרבה יותר משאנו מסוגלים לדמיין. ההשראה לכך היא החזון. כאשר לאדם יש חזון, הוא יכול גם לגלות בעצמו את כוח הרצון, ההתמדה, הנחישות ועוד תכונות רבות ונפלאות שקיימות בתוכו, ואשר קיימות בתוך כל אחד מאיתנו. ■

להיכנס בעצמו דרך הפתח הזה אל תוך מי התהום הקפואים. דרך הפתח הוא תכנן להעביר חומרי בנייה כגון מלט ולבנים, כדי לחזק את היסודות.

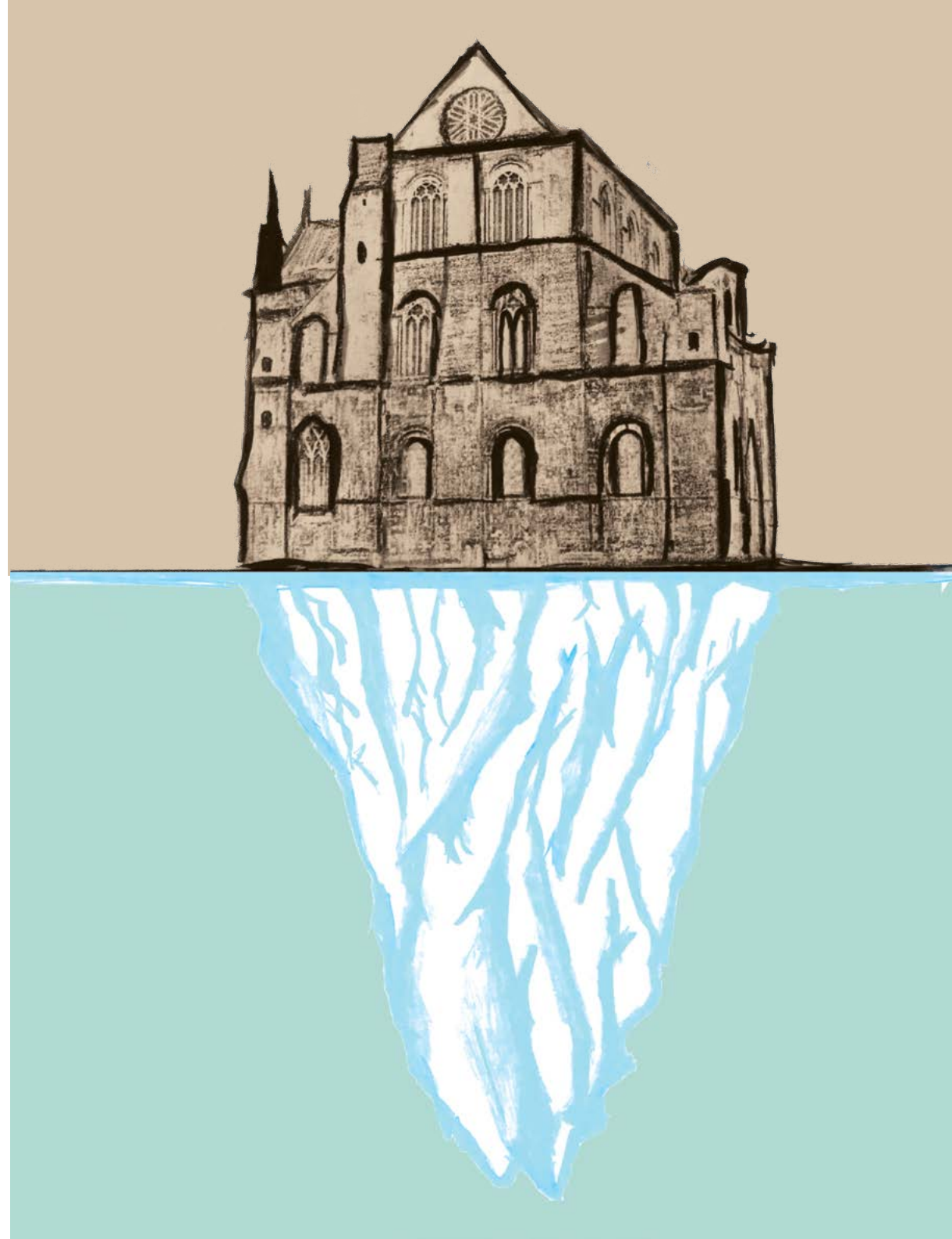
בשרואים את גודלה של הקתדרלה, הצעתו של ווקר נראית כמו רעיון מגוחך, ואף לא הגיוני, שהרי כיצד אדם אחד יוכל לעשות זאת?

אבל ווקר היה נחוש. וכך, בעזרת כוח רצון, התמדה וחריצות, החל משנת 1905 ועד 1912, מדי יום ביומו – למעט בסופי שבוע, שבהם נסע באופניים למשפחתו שגרה מרחק 70 קילומטר – הוא עשה זאת! במשך שש שנים, יום-יום, הוא עלה על מדי הצוללן הכבדים והמסורבלים שהיו אז, נכנס לנזק והעביר מלט, בטון ואבנים כדי לחזק את יסודות הקתדרלה.

המים הקפואים לא הרגיעו אותו, וגם לא החושך השחור של המעמקים. הוא צלל שוב ושוב ולא ויתר. החזון של הצלת הקתדרלה עמד לנגד עיניו ומילא אותו בתחושת שליחות והשראה. בכל צלילותיו הוא השתמש ביותר מ-25 אלף שקיות בטון, 115 אלף בלוקים ו-900 אלף לבנים. ידיו נשאו במהלך הזמן הזה יותר מ-500 טון של חומרים שונים.

בניגוד לכל היגיון, ווקר הצליח להציל את הקתדרלה.

על לוח שנמצא בסמוך לפסלו, נרשם: "הקתדרלה של וינצ'סטר נבנתה לתהילת האל, 1087 – 1903, ונשמרה מסכנה בחסד אלוהי, 1905 – 1912". שילוב של תכונות מיוחדות הפכו את ווקר לגיבור מקומי.

הרמוניה וחברות אמת

רן קרמר

תרגום:
יסמין פיאמנטה

עיצוב:
ליטל כספין

רן קרמר, מנהל
אקרופוליס החדשה
בהודו - דרום.

איש חכם אחד אמר פעם, "טוב חבר קרוב אחד מעשרה אחים רחוקים ומנוכרים". האם חברות אמיתית וללא תנאי עדיין קיימת במאה ה-21? במה שונה חברות אמיתית מחברים מזדמנים או מ"חברי פייסבוק"? האם אפשר למצוא את החברות המתמשכות והעמוקה הזאת? כיצד והיכן?

יש סוגים רבים של חברויות, חלקן מזדמנות, חלקן רומנטיות, חלקן נעימות כמו פרחים הפורחים ליום אחד בלבד, או כמו ענן קיץ, ורק בודדות נותרות עמידות ויציבות כמו עץ אלון. יחסים נדירים אלה אינם תלויים בצרכים חולפים או באינטרסים רגעים.

את החיפוש אחר מערכת יחסים כזו ניתן להמשיל לחיפוש אחר הגביע הקדוש של יחסי אנוש. דרכנו באקרופוליס החדשה היא חיפוש מתמיד אחר ערכים מופשטים. זהו גם הנתיב המוביל לחברות אמיתית ובת-קיימא. אנו קוראים לה "אחוה פילוסופית".

דליה שטיינברג גוזמן, המנהלת הבין-

לאומית של אקרופוליס החדשה, כותבת על האחוה הפילוסופית: "זה מה שמאפשר לשני אנשים לנסות להכיר זה את זה ולהבין זה את זה, באמצעות הידע שלהם על עצמם. זה מה שמאפשר לכבוד, לסבלנות ולהתמדה להיוולד. זה מה שמאפשר לנו לסלוח אבל גם לתקן כשצריך, ולעודד כל אחד להיות טוב יותר בכל פעם, כדי שכולנו נהיה ראויים לחברות כזאת".

חברות פילוסופית אמיתית היא תוצאה של פיתוח הרמוניה פנימית. הרמוניה זו עשויה להתרחב ולהקיף גם את מערכות היחסים שלנו, ולהפוך אותן להרמוניות. כאשר מושגת רמה מסוימת של הרמוניה, היחסים יכולים

להיות מעמיקים ולהתעלות מעבר לנסיבות או לאתגרים.

הרמוניה בלטינית היא "קונקורדיה", המתורגמת ל"לב אחד". הרומאים הקדמונים סגדו לאלה הנושאת את השם קונקורדיה, אשר גילמה את החיבור בין בני אדם אשר הכרתם דומה.

ההרמוניה נוצרת כאשר יש "לב אחד" גם בהיבטים שונים של החיים. זהו שילוב ואיזון. הרמוניה נוצרת כאשר חלקים שונים של עצמי "מנגנים" תווים שונים ויוצרים יחד מנגינה אחת!

האתגרים בדרך אל ההרמוניה בחיינו מגיעים בגלל דיסקורדיה, אשר נגרמת על-ידי דיסוננס. דיסוננס הוא חוסר איזון, חוסר שילוב. מצב זה נוצר כאשר היבט אחד של חיינו "גונב את ההצגה", כאשר חלק אחד משתלט באופן בלתי פרופורציונלי ובכך יוצר חוסר איזון עם שאר היבטי החיים. חוסר איזון כזה מתבטא, למשל, כאשר אדם אינו מצליח לשלב בין חיי האישיים והקריירה שלו, או בין

מבצע פרסום מודעות בעיתון אקרופוליס!

העיתון יוצא מדי רבעון,
פונה לקהל איכותי,
בעלי תחומי עניין מגוונים,
ומופץ באלפי עותקים
ברחבי הארץ!

לפרטים נוספים:
רותי רוזן
050-6666486

השבה ושימור הבריאות

הומיאופתיה וצמחי מרפא

טיפול במצבים כרוניים
לטובת בריאותך ואיכות חיך

שחר אלוני RcHom | BA | LLB | MBA

שחר אלוני הומיאופתיה וצמחים | 052-3204976

שחר אלוני ברטיפול | Shahar74@012.net.il

ברגע שאדם מוצא את הדרך להרמוניה פנימית ומתחיל לצעוד בה, הוא מוכן לדו-קיום אמיתי. אז ניתן ליצור קשרים ולפתח יחסים הרמוניים או חברות פילוסופיות. חברויות אלה בונות אחווה אמיתית ומתמשכת בין בני אדם. זו האחוה המאפשרת לאנשים להכיר באמת זה את זה, בסבלנות ובחמלה. הם מניעים זה את זה לשפר את עצמם, וגורמים זה לזה להעריך את המאמצים שהם עושים, ולהוקיר סוג כזה של חברות.

להיות חבר אמיתי פירושו להיות מסוגל לתת יותר מאשר לקבל, לתת מעצמנו ולסייע זה לזה, מבלי לצפות לתשואות.

חברות פילוסופיות יכולה להתעלות מעל הזמן, הגיל, הדמוגרפיה, נסיבות החיים ואפילו מעל הכאב, הצער ומצבי חיים אישיים קשים. זו מערכת יחסים שיכולה להיות העתיד של היחסים האנושיים, הבסיס לבניית עולם חדש וטוב יותר. לחברה הפילוסופית שאנו מחויבים לבנות יש פוטנציאל להפוך לדרך נצחית, היוצרת קשרים אפילו בין הנשמות שלנו. ייתכן שקשרים אלו יחיו זמן רב, אפילו מעבר למוות.

המאמינים בדרך זו נמצאים בחיפוש מתמיד ובלתי פוסק אחר אחווה המונעת על-ידי ערכים. אלה הם קרקע איתנה עבור כל השואפים להיות פילוסופים, בעולם זמני וחולף.

החיפוש אחר הטוב, היפה, האמיתי והצודק הוא מסע מפואר ורב-אתגרים. האם תרצו להצטרף?

המשפחה והקשרים הפילוסופיים או האלטרואיסטיים שלו.

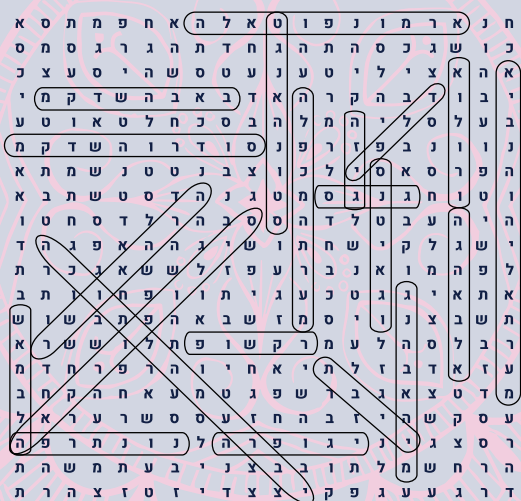
דיסקורדיה נוצרת גם כאשר אנו מרשים לעצמנו להיות אדישים, או כאשר אנו נמצאים בקונפליקט. הדיסקורדיה נוצרת על-ידי החלקים באישיותנו הגורמים לקונפליקט או לניתוק, ועלולים בסופו של דבר להפוך לכוח של נפרדות.

בודהא תיאר את הנפרדות כאשליה הגדולה מכול! אנו יכולים לומר כי כוח הנפרדות הוא ההיפך הגמור מכוחה של האהבה.

הרמוניה המצליחה להתבטא לאורך זמן הופכת לאיחוד בלתי שביר ובלתי מנוצח. ביוון העתיקה דיבר המושג "הומונואה" על ערכם של "הסדר והאחדות". כלומר, "להיות יחד באותה תודעה", או "איחוד של לבבות" (על-פי ויקיפדיה). האחדות היא הערך העליון של הכול.

"אקורד הרמוני הוא היכולת לעבוד יחד, לדעת כיצד לקשר בין הפעולות שלנו לבין אלה של אחרים, לא בעימות, אלא בשילוב מיטבי ומועיל. שוב, האחדות תלויה ברצון שלנו, וללא ספק באהבתנו לבני האדם, אהבתנו להסכמה הדדית והאינטליגנציה שיש בנו להשיג הסכמות כאלו. האחדות תהיה התוצאה. אם ימשלו בנו האנוכיות, הגאווה והרצון להתבלט מעל לאחרים, לא נוכל להשיג אחדות, משום שכל אדם יהיה ממוקד בעצמו וינסה תמיד להפחית מערכם של אחרים" (דליה שטיינברג גוזמן).

תכזורת

יופי, משמעות וחיבור

אילן גולדשטיין

צייר בוגר בצלאל ותרפיסט מוסמך באמנות

www.facebook.com/ilan.goldstein.6

אלה אומרים גדוד ערוך של רוכבים,
אלה - של רגלים, ואלה - של ספינות
היפה הוא מכל על הארץ השחורה;
ואני אומרת: זה שמישהו אהבו.
(סאפפו)

תרגם מיוונית אמיר אור
מתוך "עבר - תרגומים נבחרים",
תודתינו להוצאת הקיבוץ המאוחד